

ALİMLERİN VEFAT ETMESİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd. Fekâle'n-nebiyyü SAS:

Muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve âhirette cümlenize nasib ve müyesser olsun... Rabbimiz Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri ibadetlerimizi, taatlerimizi kabul eylesin...

a. Zalim de Olsa Kardeşine Yardım Et!

Buhârî'den rivayet edilmiş bu hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz'in güzel, nükteli bir ifadesi var, buyuruyor ki:¹

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.863, no:2312; Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.210, no:2181; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.99, no:11967; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.571, no:5167; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.346, no:576; Ebû Ya'lâ, *Müsned*,

I, s.449, no:3838; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.101, no:7606; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.94, no:11290; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.94; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.II, s.764, no:762; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.411, no:1401; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.375, s.646; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.V, s.83; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.321; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.358, no:7458; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.122, no:229; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.V, s.338, no:40057; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.III, s.93, no:1092; Hâris, *Müsned*,

أَنْصُرُ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ
نَصْرَتُهُ مَظْلُومًا فَكَيْفَ أَنْصُرُهُ ظَالِمًا قَالَ تَمْنَعُهُ

مِنَ الظُّلْمِ فَذَلِكَ نَصْرُكَ

(خ. ت. حم. حب. ع. هب. ق. عن أنس)

(Ünsur ehàke zàlimen, ev mazlûmen) “Din kardeşine zàlim de olsa yardım et, mazlum da olsa yardım et!”

(Kîle) Denildi ki: (Yâ rasûla’llàh, nasartühû mazlûmen) “Yâ Rasûlallah! Mazlum kardeşime yardım etmeyi anladım; çünkü zulme uğruyor, tabii ona yardım edeceğim. (Fekeyfe ensuruhû zàlimen) Pekiyi, zalim kardeşime nasıl yardım edeyim? Yâni zulüm kötü değil mi?”

(Kàle) Peygamber Efendimiz buyurdu ki: (Temneuhû mine’z- zulmi) “O kardeşinin zulüm yapmasını engellersin, o işten döndürürsün; (fezâlike nasruke) bu da ona senin yardımındır.”

Demek ki, esas itibariyle biz müslüman kardeşimizin iyiliğini isteyeceğiz. Eğer

c.III, s.238, no:747; Deylemî, Müsnedü’l-Firdevs, c.I, s.431, no:1757; Enes RA’dan.

İbn-i Hibbân, Sahîh, c.XI, s.570, no:5166; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan. Taberânî, Mu’cemü’l-Evsat, c.I, s.202, no:649; Hz. Aişe RA’dan.

Taberânî, Mu’cemü’l-Evsat, c.I, s.210, no:679; Dârimî, Sünen, c.II, s.401, no:2753; İbn-i Asâkir, Târih-i Dimaşk, c.XIII, s.345; Câbir RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.414, no:7204, 7205; Keşfü’l-Hafâ, c.1, s.241, no:631;

Câmiü’l-Ehâdîs, c.VII, s.76, no: 5840; RE. 84/7.

mazlumsa yani bir zalim başına dikilmiş ona zulmediyorsa, eziyorsa yardımına koşacağız, bir. Bu esastır. Eğer koşmazsak, yardımına koşmazsak Allah bunun hesabını acı acı sorar.

Çünkü birisi kabre girmiş. Kabre girer girmez kabirdeki melekler kendisine bir tokmak vurmuşlar kabrin içi ateş dolmuş. O da o ızdırabın içinde can havliyle feryat ederken sormuş ki:

“–Ben Allah’ın mü’min kuluyum, bu topuzu tokmağı bana niye vurdunuz bu azabı niye yapıyorsunuz?” diye sorunca.

Kendisine denilmiş ki:

“–Sen bir zaman bir yerden geçiyordun. Orada kenarda bir zalim bir mazluma zulmediyordu. Sen ona yardım etmedin, geçtin gittin bu ceza onun cezasıdır.”

Demek ki, müslümanın mazlumun yardımına koşması, zalimin karşısına çıkması lazım geliyor. Eğer bu zamanın müslümanları bu kaideye uygun bir kafa yapısına sahip olsa, şöyle aşağı yukarı kaba saba bir hesap yaptık, Güneydoğu Asya’da dünya müslüman nüfusunun yarısından fazlası var. Hemen burunlarının dibinde Afganistan’da harp oluyor da, 500 milyon müslüman birer bardak su dökseler, üf deseler Rusya’yı böyle kasırgalar tutar da hiçbir şey kalmaz ortalıkta. Hiç yardım etmiyorlar da orada kaç senedir o zulüm devam ediyor.

b. Dünyalıkta Aşağıdakilere Bakın!

أَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى
مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَهُوَ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزِدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ

عَلَيْكُمْ

(حم. م. ت. ه. عن أبي هريرة)

(Ünzurû ilâ men hüve esfele minküm, ve lâ tenzurû ilâ men hüve fevkaküm; fehüve ecderu en lâ tezderû ni'meta'llàhi aleyküm) “Mal ve mülk bakımından, mevkii ve makam bakımından sizden daha aşağıdakilere bakın. Sizden daha yukarıdakilere bakmayın. Çünkü böyle yapmak Allah’ın size vermiş olduğu nimetleri hor görmemek, küçümsememek bakımından daha münasip düşer.”

Kendinizden aşağı bakın. Yani, “Ne halim var ki benim! Hiçbir şeyim yok!” filan demeyin! Canım daha yoksullara bak, sıhhatin var. El-hamdü lillah aklın başında, güzel bir yerde yaşıyorsun. Sulh ve sükun içindesin. Öteki ülkede harp var. Adamın evi yıkılmış, çocuğu yaralanmış, karısının bacağı kopmuş, bilmem düşman korkusu her tarafı sarmış. Yiyecekler yok, her şey karaborsada.

Düşünün, burada her şey var. El-hamdü lillâh demek lazım yani nimetin kadrini bilmek lazım, “Çok şükür yâ Rabbi!” demek lazım. Eğer insan şükrederse nimeti devam eder ve artar. “Bende bir şey yok!” derse şey olur.

Adamcağızın birisi eski zamanda, aklı kıt, biraz kafası sivri herhalde öyle anlaşılıyor. Biraz mahrumiyetlere uğramış. Üzerine örtünecek bir şeyde kalmamış. Böyle kumları örtmüş her tarafına ki, avret yerleri görünmesin filan diye.

Rivayete göre, yanından peygamberlerden bir peygamber geçiyormuş. Ondan sonra:

“—Şu halime bak!” diye epey bir şikâyetlenince demiş ki:

“—Hâline şükreyle. Beterin beteri vardır.”

“—Bundan da beteri mi olur!” filan diye biraz sertelince, bir rüzgar çıkmış, kumları, her şeyi savurmuş. Haydi bakalım, örtünecek kum da kalmamış, cascavlak ortada kalıvermiş.

Böyle anlatırdı bize büyüklerimiz, biz küçükken. Daha aşağısını düşünürse insan, hiç böyle edepsizce işler yapmaz. Dedelerimiz güzel söylemişler:

“—Beterin beteri vardır!”

Kendimizden aşağıdakilere bakalım halimize şükredelim.

Bizim memleketimizde yağmur yağmayan, suyu akmayan nice köyler vardır da sular sarnıçlarda biriktirilir de, kurtlanır da onlardan içerler. Doğru düzgün temizliklerini yapamazlar. Ağaç bitmez yerler vardır, hayvan tezeklerini yakarlar. Penceresi tavanda olan, yerin altına gömülü olan odalarda hayvanlarıyla, insanlarıyla hepsi bir arada, bir odada yaşarlar. El-hamdü lillâh bizim burada şu temiz hava bize yeter diye düşünmeli...

Yukarıdakine bakarsan; “Falanca adamın Mercedes’i var, filanca adamın köşkünü var, benim yok!” bilmem ne. Sinirlerin gerilir, üzülsün. Yanlış oluyor.

Demek ki kendimizden aşağıdakilere bakmamız, daha yukarıdakilere bakmamamız nimetleri bilmek bakımından, küçümsememek bakımından uygun olduğundan tavsiye ediyor Peygamber SAS Hazretleri.

c. İlimin Kaldırılması

Üçüncü hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

² Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.50, no:100; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2058, no:2673; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.31, no:2652; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.20, no:52; Ahmed ibn- i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.162, no:6511; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.89, no:239; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.432, no:4571; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.I, s.21, no:55; Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.279, no:459; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.401,

no:2423; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.505, no:37590; Beyhakî, *Şuabü’l- İman*, c.II, s.252, no:1660; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.455, no:5907; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.II, s.181; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.264, no:581; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.163, no:1107; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.15, no:26; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.459, no:2998; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.V, s.477, no:240; İbnü’l-Ca’d, *Müsned*, c.I, s.392, no:2677; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.95, no:172; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.I, s.131; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.I, s.472, no:980; Abdullah ibn-i Amr RA’dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.312, no:2828; Hz. Aişe RA’dan. İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.223, no:1379; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.187, no:28981; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VIII, s.135, no:6979.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ إِنْ تَزَاعَا يَتَزَعُهُ مِنَ الْعِبَادِ
وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ حَتَّى إِذَا لَمْ
يُبْقِ عَالِمًا اتَّخَذَ النَّاسُ رُؤَسَاءَ جُهَالًا

فَسُئِلُوا فَأَفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا

(خ.م.ت.ه.حم.ش. عن ابن عمرو؛ والخطيب عن عائشة)

RE. 91/11 (*Inna'llàhe lâ yakbidu'l-ilme intizâan yenteziuhû mine'l-ibâdi, velâkin yakbidu'l-ilme bi-kabdi'l-ulemâi, hattâ izâ lem yubkî âlimen, ittehaze'n-nâsü rüesâe cühhâlen, fesuilû feeftev bi-gayri ilmin, fedallû ve edallû*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Peygamber SAS Hazretleri İmam Buhârî ve Müslim'in (*rahmetu'llahi aleyhimâ*) İbn-i Ömer RA'dan rivayet ettiğine göre, şöyle buyurmuşlar:

(*Inna'llàhe teâlâ lâ yakbidu'l-ilme intizâan yenteziuhû mine'l-ibâd*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri insanlara ilmi verdikten sonra kulların akıllarından, gönüllerinden ilmi çekip almaz.” İlmi alınması nasıl olur? (*Ve lâkin yakbidu'l-ilme bi-kabdi'l-ulemâ'*) Fakat alimleri vefat ettirmeksuretiyle, alimlerin ölmesi suretiyle ilmi insanların arasından alır.”

(*Hattâ izâ lem yübki âlimen*) “O evliyâ, mübarek alimler gidince, geriye cahil insanlar kalır. Hindi gibi kabaran, davul gibi öten, içi boş cahil insanlar kalır. (*İttehaze'n-nâsü rüesâe cühhâlâ*) Onlar da, cahil insanları önder edinirler.” Cahil

kimseleri, dini bilgisi olmayan, ilmi irfanı olmayan kimseleri reis, başkan seçerler. Dini malumatı yoktur, Kur'an'dan, hadisten haberi yoktur, cahildir.

(*Fesüilû*) “İnsanlar dini öğrenmek için onlara soru sorarlar. ‘Şu iş nasıl olacak, bu iş nasıl olacak?’ diye onlardan fetva sorarlar. (*Feeftev bi-gayri ilm*) Onlar da delilsiz, mesnetsiz, ilim olmadan, atarak, tahminen fetvâ verirler.”

Tabii, ilim olmadığı zaman, cahilin fetvası çok yanlıştır, çok tehlikelidir. (*Fedallû ve edallû*) “Onlar hem kendileri dalâlete düşerler, hem de kendilerine soru soranları dalâlete düşürürler, saptırırlar.” buyuruyor.

Yanlış kanaattir söyledikleri. O ilimsiz öyle olmaz ki. Allah'ın yolunda Kur'an'ı öğrenmeden, hadisi öğrenmeden, dinî ilimlere çalışmadan olmaz ki. Kendi başlarına öyle bir cevap verince, kendileri de saptırır; kendilerine soru soran kimseleri de yanıltırlar, saptırırlar, doğru yoldan çıkartırlar.” diyor Peygamber SAS Efendimiz.

Bu hal âhir zaman alâmetlerinden biridir. Biliyoruz ki, Peygamber SAS'in bildirdiği üzere bu din Mekke-i Mükerrime'den ve Medine-i Münevvere'den çıkıp dünyanın her tarafına dağıldığı gibi, dünyanın her yerinde Allah'ın, Allahu Ekber diye kibriyası, büyüklüğü, azameti semalara haykırıldığı, Allah'ın vahdeti her yerde ilan edildiği halde, sonra bu gerileme ile tekrar Medine-i Münevvere'ye çekilecek. Yani âhir zamana doğru İslâm yayıldığı yerlerden tekrar

geriye doğru gelip Medine-i Münevvere'ye gelecek.

Peygamber SAS, tabii bu istikbâlde olacakları, Allah kendisine bildirdiği için bize bildiriyor:³

³Müslim, *Sahîh*, c.I, s.350, no:208; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.485, no:3976; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.52, no:6190; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.95, no:298; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.307, no:6102; Ebû Hüreyre RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.219, no:2554; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.16, no:11; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.138, no:1052; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.10; Küseyr ibn-i Abdullah el-Müzenî Rh.A babasından, o da dedesinden.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.73, no:16736; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.699; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.307; Abdurrahman ibn-i Senne el-Eşcaî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.398, no:3784; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.164, no:5867; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*,

c.III, s.250, no:3056; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.183, no:290; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.139, no:1055; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.29; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.149, no:4915; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan. Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.30, no:2185; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIII, s.369; Enes ibn-i Mâlik, Ebû Ümâme, Ebû'd-Derdâ ve Vâsile RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.248, no:5898; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.138, no:1054; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.191, no:588; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.70, no:11074; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.205, no:7283; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.417, no:1198, 1201; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.545, no:12190, 12193, 12194; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.282,

بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيبًا وَسَيَعُودُ غَرِيبًا فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ

(طب . طس . عد . عن سهل بن سعد)

(*Bedee'l-islâmü garîben, ve seyeùdu garîbâ*)
“İslâmiyet garip olarak başladı ve yine o başlayışı gibi garipliğe dönecektir. (*Fetübâ li'l-gurabâ*) Ne mutlu o gariplere!” buyuruyor.

Garip hâle dönecek diye bildiriliyor. Demek ki âhirzamanda ahlâk bozulacak, şartlar bozulacak, cemiyetler bozulacak, insanların zihniyetleri bozulacak yanlış yollar tutturacaklar. Bu hadis-i şeriflerde önceden bildirilmiş.

Bu bir yığın menfî değişmenin arasında en temelli değişme, ilim kalkacak. İlim olsa, Allah'ın yolu bilinse, Kur'an'ın ahkâmı bilinse, Rasûlullah'ın sünnet-i seniyyesi bilinse mesele yok. Uygulansa mesele yok. İlim kalmayacak. Cahillerin eline düşecek bu dinin şeyi. Halk onları, cahil kimseleri kendilerine baş tacı edecekler, başlarına geçirecekler ama onlarda hayır yok ki. Millet onlara soru soracak, onlar kendi başlarına cevap verecekler. Hem kendileri şaşıracaklar hem de soru soranları şaşırtacaklar. Âhir zamanın alâmeti.

Şu zamanda bunun emsali var mı? Var. Ben Türkiye'mizden biliyorum. Hele din konusu olduğu zaman herkes allâme kesiliyor, herkes.

Tıp konusu olsa doktorlara bırakırlar, mimarlık konusu olsa mimarlar konuşur, ekonomik meseleler olsa iktisatçılar konuşur, din konusu

oldu mu herkes konuşuyor. Dindarı da konuşuyor dinsizi de konuşuyor, gazetecisi de konuşuyor. Bir konuşmayan asıl dindarlar.

Bizim fakültede zıpır birisi, şaşkın birisi yani kafası bozuk, nesli bozuk, aslı bozuk, her şeyi bozuk birisi. Fakülte kurulunda toplantı yapıyoruz, 30-40 kişi doçent, profesör oturmuşuz, dekan böyle masada. Kalktı oradan:

“—Kur’ân-ı Kerîm’de tesettür yoktur.” dedi.

Allah Allah! Kur’ân-ı Kerîm’de tesettür olmaz olur mu?

Var ama Arapça bilmez, kendi konusu değil, bir şeyden anlamaz, kafası sağlam değil, tahtaları eksik bir insan.

Şimdi bizim bir doçent arkadaş, tefsir profesörü arkadaşına eğiliyor, benden üç sıra ötede oturuyor, tefsir profesörü arkadaşına:

“—Yahu senin konuna müdahale ediyor. Bak, ‘Kur’ân-ı Kerîm’de tesettür yoktur.’ diyor. Sen de tefsir hocasıydın, Kur’ân-ı Kerîm konusu senin kürsüne ait. Onun sahası değil, senin sahana hariçten müdahale ediyor, söz söylüyor. Cevap versene!” dedi.

“—Yok yahu, ben öyle allâmelerin karşısında konuşur muyum!” diyor, bu da alay ediyor onunla.

Ötekisi cahil, zır cahil. Böyle nereden bilecek, “Kur’ân-ı Kerîm’de tesettür yok.” diyor. Çünkü bozuk, her bakımdan bozuk.

E şimdi bunlar gidiyorlar, kendilerine soru soranlara da öyle cevap veriyorlar. Diyorlar ki;

“—Yoktur bu işin aslı, Kur’an’da yoktur, bilmem nerede yoktur. Ben de Kur’an’ı bilirim, ben de Arapça bilirim.”

Arapça bilmek kendisini kurtarsaydı, Arapça bilen herkes evliyâ olurdu. Gez bakalım Arap diyarını hepsi öyle mi? Arapça bilmek kurtarmıyor ki insanı. Allah’ın ahkâmını bilmesi lazım, kalbi uyanık olması lazım, içi nurlu olması lazım ki gerçekleri görebilsin.

Birisi mahallede bir soru sormuş, bizim fakültede yine görev yapan, yüksek mevki de sahibi birisine, şu konuda nasıl olacak filan diye. Yani. kiracısı bozuk mezheptenmiş. E onun kirasını alsa mıymış, almasa mıymış? Mezhebi bozuk diye aklına gelmiş. E almasan daha iyi olur demiş bizim hoca...

E niye almasın? Ev kendisinin... Yani fıkha, aslı esası olmayan bir esasa dayanmayan bir şey.

“—Almasan daha iyi...”

Ne âlâ! Bütün bozuk mezhepliler gelsin, bizim mülklerimizde otursunlar. Mezhebi bozuk diye para almayacak filan.

“—Bunların hiç aslı, esası yoktur. O şahsın da zaten fıkıh bilgisi yoktur, bu işler böyle oyuncak değildir ama kendi kafasından fetvayı yapıyor.”

Tam hadis-i şerifte söylediği gibi.

İnsanlar mevkiine bakarak onları adam sanıyor, mesele soruyorlar. Bir gazete, hiç unutmuyorum, ilerici gazete, böyle her zaman çıplak resimler basan gazete, yarı sayfasını böyle bir adamın hayatına tahsis etmiş, baş köşesine de resmini

koymuş, “Büyük İslâm alimi!” diyor. İslâm alimi filan değil, benim tanıdığım bir insan. İslâm’ın İ’sini bilmez bize sorar. Bilmez kendisi ama gazeteci onu büyük İslâm alimi diye yazmış. Pohpohlayacak, okuyucuya şey yaptıracak filan. O da Arapların aleyhine konuşuyor, bilmem şöyle yapıyor böyle yapıyor.

E dinde ırkçılık var mı yani? Arabın aleyhinde konuşmakla ne fayda var. “Onlarda ilim yoktur, biz kendimize bakalım!” filan diyor. E onlarda ilim yoksa sende hiçbir şey olmaz.

Demek ki çevremde buna benzer çok misalleri kendim biliyorum. Siz de belki hem buralardan hem başka yerlerden bilirsiniz.

Bu hadis-i şeriften bizim çıkartacağımız ders nedir?

İlmin kıymeti ortaya çıkıyor, bir. Bir de alim olmayan kimselere ittibâ edilmemesini anlıyoruz. Yanlış yere mesele sorulmaması gerektiğini de anlıyoruz. Yani gidip de bir cahil kimseye bir şey sorarsan, o da, “Olur böyle şey canım, tamamdır; iyi, idare eder.” filan diye fetva verir.

Bizim mecmualarımızda yazı yazan Mehmed Emin Er Hoca, Hanefi fıkhnı okumuş, Şafiî fıkhnı okumuş. Çok güzel müteaddit sohbetlerimiz oldu. Hangi konuyu sorsan; “Bu hususta şu şöyle der, bu böyle der. Onun delili şudur, bunun delili budur; ama işin aslı budur. Şu şurada hata etmiştir, bu burada hata etmiştir.” diye adam akşam namazından sabah namazına kadar konuştuğumuz oldu. Hiç kitaba bakmadan konuşabiliyor.

Ramazan'da sokağa çıkma yasağı varken, aynı yere beraberce iftara çağırılmıştık. İftar yemeğini yaptık, sohbete daldık, yatsı ezanı okununca teravihe gittik, döndük sohbete daldık. 12'de sokağa çıkma yasağı veya 1'deydi. 12'de miydi 1'de miydi, o zamana kadar evden, davet olduğumuz yerden ayrılıp da kendi evlerimize gitmemiz lazım. Sohbet çok tatlı, konuştuk, 12 oldu, 1 oldu, 2 oldu. Ev sahibi bizi iftara çağırmışken, tekrar bu sefer sahur yemeği de çıkarttı. Sabah namazını da kıldık öyle dağıldık.

Mübarek hadisi söylüyor, hadisin ravilerini söylüyor, ravileri hakkındaki fikir farklarını söylüyor. Böyle bir alim, çok sevdiğimiz beğendiğimiz bir kimse. Hicaz'dan, "Ben Mısır'a da uğrayıp öyle geleceğim memlekete." dedi. Epeyce dolaştı. Mısır'a uğramış, ondan sonra İstanbul'a geldi. Konuşuyoruz, diyor ki:

"—Mısır'da hiç delil melil bilmeden, delil söylemeden, 'Bu iş böyledir.' diye hükmü veriyorlar." diyor. Ben, "Yoo, öyle şey olmaz." dedim diyor. Yani şu şöyle caizdir veya değildir, şu haramdır veya değildir derken delil lazım. "Hangi kaynaktan, hangi âyetten, hangi hadisten bunu çıkarttın?" diye bana delilini göstereceksiniz dedim diyor. Hiç alışmamışlar ona diyor. Kendisi konuştuğu zaman, filanca âyet-i kerîmeye göre şöyledir, filanca hadis-i şerife göre böyledir diye delili gösterir.

İşte onun için dinimiz unutulmuş. Mısırlı kadınlar, Harem-i Şerif'te karşılaştıkları Mısırlı başka ahbablarıyla merhaba diyorlar

el sıkışıyorlar. Peygamber Efendimiz bey’at alırken bile kendisi kadının elini sıkmamış. Dinimizde yok. Sonra ikisi de hacı, dindar insan, belli ama el sıkışıyor. O da yetmiyor, bizim böyle erkeklerin birbirlerine sarıldığı gibi kadın ile erkek ihramlıyken Harem-i Şerif’te sarılıyorlar. Hanımını omzundan veya belinden sımsıkı tutmuş Kâbe’yi tavaf ediyorlar, olmaz. Olmaz ki. Yani yaygın bir cahillik var.

Allah bizi ilme rağbet edenlerden eylesin. Alime hürmet edenlerden eylesin. Alimlerimizi de gerçekten alim eylesin. Takva ehli eylesin. Desteksiz konuşmamayı hepimize nasip eylesin. Her şeyin aslını öğrenelim, delilini bilelim, ona göre hareket edelim ve cahilleri kendimize başkan etmeyelim, cahillere tâbi olmayalım. Cahile diyelim ki:

“—Sen şöyle bir kenara çekil, cahilliğini bir izale et. Biraz oku, öğren, birkaç fırın ekmek ye ondan sonra ortalığa çık. Sen ortalıkta fazla durma!” filan diyelim ki onlar da öyle kendilerini bir şey sanıp da kurbağa gibi şişip de sonra patlamasınlar.

Kurbağa çayırda böyle otlayan ineği görmüş özenmiş, “O böyle büyükse ben de büyük olurum!” demiş, başlamış şişmeye. Hikâye yani böyle. Ondandır patlamış diye söylüyorlar ya.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizim ilimden ayırmasın... Bildiklerimizle amel etmeyi nasip eylesin... O bildiklerimizle ihlâsla amel eyleyip de rızasını kazanmayı nasip eylesin... Ve rızasını yurdu olan cennete girmeyi cümlemize nasip ve müyesser eylesin...

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

03. 1988 - Avustralya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü